

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

1520

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Miroslav Šeparović, predsjednik, te suci Andrej Abramović, Mato Arlović, Snježana Bačić, Branko Brkić, Mario Jelušić, Lovorka Kušan, Davorin Mlakar, Rajko Mlinarić, Goran Selanec i Miroslav Šumanović, odlučujući o prijedlozima za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.), na sjednici održanoj 9. srpnja 2024. donio je

ODLUKU

I. Odbijaju se prigovori predlagatelja o nesuglasnosti s Ustavom Zakona o zaštiti od požara (»Narodne novine« broj 92/10. i 114/22.).

II. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Zakon o zaštiti od požara donio je 6. saziv Hrvatskog sabora na sjednici održanoj 15. srpnja 2010., a objavljen je u »Narodnim novinama« broj 92 od 24. srpnja 2010. (u daljnjem tekstu: ZoZP). Stupio je na snagu 1. kolovoza 2010., osim članaka 28. – 32. ZoZP-a koji su stupili na snagu 1. listopada 2011.

2. Zdenko Habazin iz Zagreba (u daljnjem tekstu: predlagatelj) podnio je 10. studenoga 2010. Ustavnom sudu prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 41. stavaka 2. i 3. ZoZP-a (broj: U-I-5976/2010).

3. Stano-uprava d.o.o. Split (u daljnjem tekstu: predlagateljica; zajedno s predlagateljem: predlagatelji), zastupana po Željku Dadiću, direktoru, podnijela je 6. lipnja 2011. prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članaka 10. stavka 1., 19. stavka 2., 20. stavaka 3. i 5., 21. stavka 1., 37., 38. stavaka 1. i 2., 41. stavka 1., 43. stavka 4., 54. stavka 1., 63. stavka 1. i 65. stavka 1. u dijelovima kojima se nameću obveze u odnosu na zaštitu od požara upraviteljima zgrada (broj: U-I 2929/2011).

4. U povodu naznačenih prijedloga Ustavni sud pokrenuo je rješenjem broj: U-I-5976/2010, U-I-2929/2011 od 6. srpnja 2011. (»Narodne novine« broj 89/11.) ustavnosudski postupak za ocjenu suglasnosti s Ustavom ZoZP-a.

5. Sukladno članku 27. stavku 6. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon), od raspravljanja i glasanja u ovom postupku izuzela se sutkinja Ingrid Antičević Marinović, te sudac Josip Leko.

5.1. Ustavni sud zatražio je od Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) i zaprimio pisano očitovanje o navodima prijedloga predlagatelja broj: 511-01-152-2749/2-2011 od 4. veljače 2011.

5.2. Pozivom na članak 25. Ustavnog zakona, o prijedlogu predlagatelja zatraženo je i dobiveno očitovanje Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja klasa: 031-02/2011-01/113, urbroj: 580-05-26-11-2 od 14. srpnja 2011. i očitovanje Hrvatske gospodarske komore klasa: 003-05/11-09/119, urbroj: 311-01/01-11-02 od 18. srpnja 2011.

6. Ustavni sud izvršio je uvid u obrazloženje prijedloga Zakona o zaštiti od požara, s konačnim prijedlogom, koji je predlagateljica zakona, Vlada Republike Hrvatske, dostavila Hrvatskom saboru aktom klasa: 214-01/10-01/03, urbroj: 65-10-02 od 8. srpnja 201. (P.Z.E. 589), uz prijedlog da se, u smislu članka 161. Poslovnika Hrvatskog sabora (»Narodne novine« broj 71/00., 129/00., 117/01., 41/02., 91/03., 58/04., 69/07., 39/08. i 86/08.), predloženi zakon donese po hitnom postupku. Zakonskom prijedlogu Vlada je priložila izvješće o usklađenosti nacрта prijedloga zakona s pravnom stečevinom Europske unije.

7. Na sjednici održanoj 23. rujna 2022. Hrvatski sabor donio je Zakon o izmjenama Zakona o zaštiti od požara (u daljnjem tekstu: ZIZoZP) koji je objavljen u »Narodnim novinama« broj 114 od 3. listopada 2022., a stupio je na snagu 1. siječnja 2023. (na dan uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj) kojim su »XII. Kaznene odredbe« izmijenjene na način da su iznosi u kunama iskazani u eurima. S obzirom na prirodu izmjena, Ustavni sud utvrđuje da one nisu dovele do izmjene sadržaja osporenih članaka ZoZP-a.

II. OSPORENE ZAKONSKE ODREDBE

8. Predlagatelj je osporio članak 41. stavke 2. i 3. ZoZP-a koji glase:

»Članak 41.

(1) Vlasnik, odnosno korisnik građevina, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora, odnosno upravitelji zgrada dužni su održavati prijenosne i prijevozne aparata za gašenje požara, sukladno uputi proizvođača, o čemu mora postojati evidencija.

(2) Ispravnost i funkcionalnost prijenosnih i prijevoznih aparata za gašenje požara ispituje pravna osoba, fizička osoba obrtnik ili stručna služba (serviser) ovlaštena od proizvođača ili njegovog ovlaštenog zastupnika, najmanje jednom godišnje, o čemu na aparatu mora postojati vidljiva oznaka.

(3) Uvjete koje moraju ispunjavati serviser i njegovi zaposlenici te uvjete za davanje i oduzimanje ovlaštenja iz stavka 2. ovoga članka propisuje proizvođač ili njegov ovlašten zastupnik.

(4) Propisani uvjeti iz stavka 3. ovoga članka moraju biti javno objavljeni.

(5) Način provjere i način označavanja te vještačenja aparata za gašenje požara iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

(6) Prijenosni i prijevozni aparati za gašenje požara moraju biti propisno označeni, uvijek dostupni te se namjenski koriste.

(7) Proizvođač ili njegov ovlašten zastupnik dužan je osigurati održavanje aparata ispravnim i funkcionalnim.

(8) Proizvođač ili njegov ovlašten zastupnik vodi popis pravnih osoba, fizičkih osoba obrtnika i stručnih službi (servisera) kojima su dali ovlaštenje iz stavka 2. ovoga članka, o čemu je dužan izvijestiti Ministarstvo.«

9. Predlagateljica je osporila sljedeće odredbe ZoZP-a:

»Članak 10.

(1) Vlasnici, odnosno korisnici građevina i drugih nekretnina te prostora, odnosno upravitelji zgrada dužni su:

– osigurati provedbu mjera propisanih ovim Zakonom, propisima donesenim na temelju ovoga Zakona te drugim propisima, planovima, aktima i odlukama iz zaštite od požara na njihovom području i/ili vlasništvu,

– poduzimati mjere za smanjenje opasnosti od nastanka i širenja požara, kao i mjera za unapređenje stanja zaštite od požara na svom vlasništvu uzimajući u obzir ugroženost i stanje zaštite od požara,

– posjedovati vozila, uređaje, opremu, alat i sredstva za dojavu, gašenje i sprječavanje širenja požara na svom vlasništvu, odnosno na svom području u količinama, vrsti i na mjestima kako je utvrđeno posebnim propisima te procjenama i planovima zaštite od požara.«

(...)

»Članak 19.

(...)

(2) Vlasnici odnosno korisnici građevina i drugih nekretnina te prostora odnosno upravitelji zgrada organiziraju zaštitu od požara te skrbe o stanju zaštite od požara sukladno odredbama ovoga Zakona, propisima donesenim na temelju njega, odlukama i planovima tijela državne uprave i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, općim aktima pravnih osoba, procjenama ugroženosti i planovima zaštite od požara.

Članak 20.

(...)

(3) Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora razvrstanih u prvu i drugu kategoriju ugroženosti od požara dužni su donijeti plan zaštite od požara izrađen na temelju procjene ugroženosti od požara te organizirati službu zaštite od požara.

(...)

(5) Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora, odnosno upravitelji zgrada razvrstanih u četvrtu kategoriju ugroženosti od požara dužni su imati zaposlenog najmanje jednog djelatnika zaduženog za obavljanje poslova zaštite od požara i unapređenje stanja zaštite od požara, koji smije obavljati i druge poslove.

Članak 21.

(1) Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora, odnosno upravitelji zgrada iz članka 20. ovoga Zakona, općim aktom uređuju stanje zaštite od požara, sukladno propisima, vlastitim planovima i potrebama.

(...)

»Članak 37.

Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora, odnosno upravitelji zgrada dužni su održavati slobodnima i propisno označenima evakuacijske putove, kao i pristupe vatrogasnim vozilima.

Članak 38.

(1) Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora, odnosno upravitelji zgrada dužni su posjedovati uređaje, opremu i sredstva za gašenje požara.

(2) Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora, odnosno upravitelji zgrada dužni su sukladno propisima, tehničkim normativima, normama i uputama proizvođača održavati u ispravnom stanju postrojenja, uređaje i instalacije električne, plinske, ventilacijske i druge namjene, dimnjake i ložišta, kao i druge uređaje i instalacije, koji mogu prouzročiti nastajanje i širenje požara te o održavanju moraju posjedovati dokumentaciju.«

»Članak 41.

(1) Vlasnik, odnosno korisnik građevina, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora, odnosno upravitelji zgrada dužni su održavati prijenosne i prijevozne aparata za gašenje požara, sukladno uputi proizvođača, o čemu mora postojati evidencija.

(...)

»Članak 43.

(...)

(4) Obveze iz stavka 1. i 2. ovoga članka odnose se na vlasnika, odnosno korisnika građevina, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora, odnosno upravitelje zgrada, kao i nositelje drugih stvarnih prava.«

»Članak 54.

U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti inspektor Ministarstva, odnosno nadležne policijske uprave, poduzima upravne mjere i radnje prema vlasniku, odnosno korisniku građevine, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora odnosno upravitelju zgrada kao i nositeljima drugih stvarnih prava te jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, radi provođenja određenih mjera zaštite od požara propisanih Zakonom i propisima donesenim na temelju njega, odlukama tijela državne uprave i lokalne uprave i samouprave, općim

aktima pravnih osoba, procjenama ugroženosti i planovima zaštite od požara, a rješenjem osobito nalaže:

1. izvođenje i održavanje vatrogasnih putova, pristupa i prilaza vatrogasnim vozilima i tehničari radi spašavanja osoba i gašenja požara,
2. izvođenje i održavanje protupožarnih prosjeka,
3. izvođenje i održavanje prohodnim izlaznih putova iz građevine ili njezinog dijela radi omogućavanja žurnog spašavanja ljudi i imovine u slučaju požara,
4. dovođenje u ispravno stanje izvedenih postrojenja, uređaja i instalacija koji predstavljaju opasnost od nastajanja i širenja požara,
5. uklanjanje i zbrinjavanje predmeta i tvari koji predstavljaju opasnost od nastajanja i širenja požara (zapaljivi otpad i sl.),
6. postavljanje, obilježavanje mjesta postavljanja i osiguranje pristupačnosti vatrogasnih aparata za početno gašenje požara,
7. izvođenje i održavanje u ispravnom stanju uređaja, opreme, instalacije i sustava za dojavu i gašenje požara,
8. onemogućavanje izazivanja požara izvana, građevina i drugih nekretnina te prostora kojima je pristup ograničen,
9. osiguranje vatrogasnog dežurstva ili motrilačko-dojavne službe,
10. obavljanje ili obustavljanje obavljanja određenih radnji i postupaka koji su u svezi sa zaštitom od požara,
11. nabavu opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara.«

»Članak 63.

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vlasnik odnosno korisnik građevine, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora odnosno upravitelji zgrada:

- koji ne održavaju evakuacijske putove i vatrogasne pristupe slobodnima i propisno označenima (članak 37.),
- koji ne posjeduju uređaje, opremu i sredstva za gašenje požara (članak 38. stavak 1.),
- koji ne posjeduju uvjerenje o ispravnosti i funkcionalnosti izvedenih stabilnih sustava zaštite od požara (članak 40. stavak 1.),
- koji nenamjenski koriste vozila, uređaje, opremu, alat ili sredstva za zaštitu od požara ili stabilne sustave za zaštitu od požara (članak 39. stavak 2. i članak 40. stavak 4.),
- koji nemaju vidljivu oznaku o provjeri ispravnosti i funkcionalnosti mobilnih aparata za gašenje požara (članak 41. stavak 2.),
- koji u slučaju privremenog povećanog požarnog rizika ne poduzmu odgovarajuće dodatne, organizacijske i tehničke mjere zaštite od požara (članak 43. stavak 1.).«

»Članak 65.

1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 150.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vlasnik, odnosno korisnik građevine, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora, odnosno upravitelji zgrada ako ne poduzmu mjere naložene rješenjem:

- ministra o razvrstavanju u kategoriju ugroženosti od požara u roku određenom tim rješenjem (članak 20. stavak 2.),
- inspektora Ministarstva, odnosno nadležne policijske uprave (članak 54. stavak 1.).

2) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka odgovorna osoba u pravnoj osobi i tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

3) Novčanom kaznom u iznosu od 15.000,00 do 150.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako ne poduzme mjere zabrane naložene rješenjem Ministarstva, odnosno nadležne policijske uprave (članak 55. stavak 5.).

4) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 3. ovoga članka odgovorna osoba u pravnoj osobi i tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.«

10. Člancima 4. i 6. ZIZoZP-a izmijenjeni su, između ostalog, osporeni članci 63. i 65. ZoZP-a, koji sada glase:

»Članak 63.

Novčanom kaznom u iznosu od 260,00 do 1990,00 eura kaznit će se za prekršaj vlasnik odnosno korisnik građevine, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora odnosno upravitelji zgrada:

- koji ne održavaju evakuacijske putove i vatrogasne pristupe slobodnima i propisno označenima (članak 37.),
- koji ne posjeduju uređaje, opremu i sredstva za gašenje požara (članak 38. stavak 1.),
- koji ne posjeduju uvjerenje o ispravnosti i funkcionalnosti izvedenih stabilnih sustava zaštite od požara (članak 40. stavak 1.),
- koji nenamjenski koriste vozila, uređaje, opremu, alat ili sredstva za zaštitu od požara ili stabilne sustave za zaštitu od požara (članak 39. stavak 2. i članak 40. stavak 4.),
- koji nemaju vidljivu oznaku o provjeri ispravnosti i funkcionalnosti mobilnih aparata za gašenje požara (članak 41. stavak 2.),
- koji u slučaju privremenog povećanog požarnog rizika ne poduzmu odgovarajuće dodatne, organizacijske i tehničke mjere zaštite od požara (članak 43. stavak 1.).«

»Članak 65.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 260,00 do 19.900,00 eura kaznit će se za prekršaj vlasnik, odnosno korisnik građevine, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora, odnosno upravitelji zgrada ako ne poduzmu mjere naložene rješenjem:

- ministra o razvrstavanju u kategoriju ugroženosti od požara u roku određenom tim rješenjem (članak 20. stavak 2.),
- inspektora Ministarstva, odnosno nadležne policijske uprave (članak 54. stavak 1.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 260,00 do 1990,00 eura kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka odgovorna osoba u pravnoj osobi i tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 1990,00 do 19.900,00 eura kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako ne poduzme mjere zabrane naložene rješenjem Ministarstva, odnosno nadležne policijske uprave (članak 55. stavak 5.).

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 260,00 do 1990,00 eura kaznit će se za prekršaj iz stavka 3. ovoga članka odgovorna osoba u pravnoj osobi i tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.«

III. PRIGOVORI PREDLAGATELJA

1) Prigovori predlagateljica (broj: U-I-5976/2010)

11. Predlagatelj smatra da je osporeni članak 41. stavci 2. i 3. ZoZP-a diskriminirajući te da ugrožava poduzetničku i tržišnu slobodu, jer proizvođačima vatrogasnih aparata omogućava kontrolu pristupa tržištu servisiranja vatrogasnih aparata, »budući da istovremeno djeluju kao svojevrsni regulator i kao tržišni takmac«.

11.1. Smatra da osporene odredbe »predstavljaju zlouporabu monopolskog položaja na osnovu zakona«. Pritom navodi da provedba osporenog članka može rezultirati situacijom u kojoj proizvođač s vlastitim servisom, uskrati ostalim serviserima ovlaštenje ispitivanja ispravnosti aparata za gašenje požara i da na taj način sam određuje cijenu servisa vatrogasnih aparata. Ističe da ni za jedan drugi proizvod ne postoji odredba prema kojoj proizvođač, nakon garantnog roka, odlučuje tko može servisirati njegov proizvod. U prilog svojih navoda predlagatelj je dostavio Ustavnom sudu stručno mišljenje Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja klasa: 031-02/2010-01/144, urbroj: 580-05-11-26-2 od 10. veljače 2011. i mišljenje Državne uprave za zaštitu i spašavanje, Učilišta vatrogastva i zaštite i spašavanja klasa: 214-05/08-03/16, urbroj: 543-01-08-03-08-4 od 9. travnja 2008. o dodatnim uvjetima za održavanje vatrogasnih aparata proizvođača Pastor-TVA, Zagreb.

11.2. Smatra da je osporeni članak u suprotnosti s člancima 3., 5., 14., 49., 54. i 55. Ustava.

2) Prigovori predlagateljice (broj: U-I-2929/2011)

12. Predlagateljica osporava suglasnost s Ustavom članka 10. stavka 1., 19. stavka 2., 20. stavka 3. i 5., 21. stavka 1., 37., 38. stavka 1. i 2., 41. stavka 1., 43. stavka 4., 54. stavka 1., 63. stavka 1. i 65. stavka 1. ZoZP-a, u dijelovima kojima se upraviteljima zgrada nameću obveze.

12.1. Navodi da bi određivanje kazni predlagateljici i odgovornoj osobi, kao i nalaganje provedbe mjera zaštite od požara u svim objektima kojima upravlja, predlagateljicu, ali i sve druge upravitelje zgrada na području Republike Hrvatske, odvelo u stečaj. Ističe da upravitelj zgrade nije tijelo s javnim ovlastima, već serviser zgrade, te je dužan postupiti po nalogima suvlasnika. Napominje da upravitelj ne bježi od organizacije mjera zaštite od požara u zgradama pod svojim upravljanjem, ali da nema mogućnosti nametnuti ih suvlasnicima, odnosno korisnicima kad oni to neće ili nemaju financijskih mogućnosti za to.

12.2. Osporene odredbe smatra nesuglasnima s člancima 34. stavkom 1., 48. stavkom 1., 48. stavkom 2. i 51. Ustava, te s člancima 45. stavkom 1., 86., 89. stavkom 1., 90., 93. i 378. stavkom 3. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (»Narodne novine« broj 91/96., 68/98. – članak 12. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, 137/99. – odluka USRH broj: U-I-58/97 i dr., 22/00. – odluka USRH broj: U-I-1094/1999, 73/00., 114/01., 79/06., 141/06., 146/08., 38/09., 153/09., 90/10. – odluka o nedavanju vjerodostojnog tumačenja članka 41. stavka 1. i članka 42.; u daljnjem tekstu: ZV). Neustavnost u odnosu na članak 34. stavak 1. (nepovredivost doma) i članak 48. stavak 1. Ustava (pravo vlasništva) predlagateljica nalazi u tome što upravitelji nemaju pravo, »bez ovlaštenja suvlasnika, ulaziti u zgrade i dom kako bi proveli mjere zaštite od požara«, dok u odnosu na članak 48. stavak 2. Ustava ističe da »vlasništvo (a ne upravljanje) obvezuje te da su nositelji vlasničkih prava i korisnici dužni pridonositi općem dobru (a ne upravitelji zgrada koji nisu nositelji vlasničkih prava, niti njihovi korisnici)«. Smatra da osporene odredbe nameću upraviteljima zgrada obveze za financiranje mjera zaštite od požara u stotinama zgrada koje nisu njihovo vlasništvo, što prema njezinom shvaćanju nije u skladu s člankom 51. Ustava kojim je propisano da je svatko dužan sudjelovati u podmirenju javnih troškova u skladu sa svojim gospodarskim mogućnostima.

IV. OČITOVANJA I STRUČNA MIŠLJENJA

13. U očitovanju od 4. veljače 2011. Ministarstvo navodi:

»U vezi navedenog očitujemo se kako slijedi:

Člankom 41. Zakona o zaštiti od požara propisana je obveza vlasniku (korisniku) građevina i prostora odnosno upraviteljima zgrada, održavanja vatrogasnih aparata (prijenosnih i prijevoznih) sukladno uputi proizvođača, o čemu se mora voditi evidencija.

Kako bi se osigurala visoka pouzdanost djelovanja vatrogasnih aparata prilikom njihove uporabe u slučaju požara (ugasiti početni požar, spriječiti širenje vatre, spasiti ljudski život i materijalna dobra i dr.), propisano je da najmanje jednom godišnje njihovu ispravnost i funkcionalnost ispita pravna osoba, fizička osoba obrtnik ili stručna služba (u daljnjem tekstu: serviser) ovlašteni od proizvođača ili njegovog ovlaštenog zastupnika.

Da je aparat ispravan, odnosno održavan sukladno uputi proizvođača garantira na aparatu evidencijska naljepnica servisera kao vidljiva oznaka.

Proizvođač ili njegov ovlašteni zastupnik moraju propisati i javno objaviti uvjete koje moraju ispuniti serviseri za dobivanje ovlaštenja za ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti odnosno održavanja vatrogasnih aparata te postoji obveza osiguranja servisne službe i dostave

podataka o ovlaštenim serviserima Ministarstvu unutarnjih poslova radi vođenja potrebnih evidencija i isporuke evidencijskih naljepnica.

Navodimo da su pojedini proizvođači sukladno Zakonu o općoj sigurnosti proizvoda ('Narodne novine', broj: 158/03 i 107/07) tražili da im se omogući sudjelovanje u praćenju sigurnosti proizvoda stavljenih na tržište, u ovom slučaju vatrogasnih aparata, putem lanca ovlaštenih serviseri.

Mišljenja smo, da je uvjetima za dobivanje ovlaštenja za servisiranje vatrogasnih aparata koji moraju biti javno objavljeni te obzirom da je proizvođač odnosno ovlašten zastupnik dužan osigurati servisnu mrežu za svoje proizvode kao i na dužnost održavanja vatrogasnih aparata prema uputi proizvođača, postignuta transparentnost u svezi ispunjavanja potrebnih uvjeta te visoka sigurnost i efikasnost vatrogasnih aparata koji su u uporabi i održavanju (servisiranju).«

14. U očitovanju od 14. srpnja 2011. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja navodi:

»Agencija je temeljem ovlasti iz članka 25. stavka 3. ZZTN-a donijela stručno mišljenje o sukladnosti Zakona o zaštiti od požara s odredbama ZZTN-a u predmetu koji se je u Agenciji vodio pod klasom: 031-02/2010-01/144, urbroj: 580-05-11-26-2 od 10. veljače 2011., a koje Vam u privitku dostavljam.

U predmetnom mišljenju, Agencija je ocijenila kako članak 41. stavak 2. Zakona o zaštiti od požara koji glasi: 'Ispravnost i funkcionalnost prijenosnih i prijevoznih aparata za gašenje požara ispituje pravna osoba, fizička osoba obrtnik ili stručna služba (serviser) ovlaštena od proizvođača ili njegovog ovlaštenog zastupnika, najmanje jednom godišnje, o čemu na aparatu mora postojati vidljiva oznaka', nije sukladan sa ZZTN-om.

Također, Agencija je ocijenila kako članak 41. stavak 3. Zakona o zaštiti od požara koji glasi: 'Uvjete koje moraju ispunjavati serviser i njegovi zaposlenici te uvjete za davanje i oduzimanje ovlaštenja iz stavka 2. ovoga članka propisuje proizvođač ili njegov ovlašten zastupnik', nije sukladan sa ZZTN-om.

Naime, s aspekta propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, proizvođač odnosno ovlašten zastupnik proizvođača aparata za gašenje požara ne bi smjeli biti regulatori koji daju ovlaštenje, odnosno propisuju uvjete za davanje i oduzimanje ovlaštenja bilo kojoj pravnoj ili fizičkoj osobi ili stručnoj službi (serviseru) za ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti prijenosnih i prijevoznih aparata za gašenje požara, a koji su istovremeno konkurenti na tržištu proizvodnje i servisiranja tih proizvoda.

Stav je Agencije kako bi ovlaštenje za ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti prijenosnih i prijevoznih aparata za gašenje požara, te propisivanje uvjeta za davanje i oduzimanje predmetnog ovlaštenja trebalo propisivati nadležno ministarstvo, odnosno od nadležnog ministarstva ovlaštena neovisna stručna organizacija.

Takav stav Agencija obrazlaže činjenicom da odredba članka 41. stavaka 2. i 3. Zakona o zaštiti od požara predstavlja dodatno ograničenje tržišnog natjecanja i korak unatrag za tržišno natjecanje u odnosu na prije važeći Zakon o zaštiti od požara ('Narodne novine' broj: 58/93, 33/05, 107/07 i 38/09) kojim je bilo propisano da nadležno ministarstvo donosi propise o uvjetima koje moraju ispunjavati pravne osobe i radnje koje obavljaju u svezi kontrole ispravnosti, servisiranja i održavanja aparata te rokove za provedbu kontrole ispravnosti i servisiranja.

Naime, Agencija je već davala stručna mišljenja u odnosu na provedbene propise koji uređuju materiju zaštite od požara, a kojim je ukazivala kako je suprotno propisima o zaštiti tržišnog natjecanja da jedan poduzetnik istovremeno proizvodi i servisira aparate za gašenje požara, te istovremeno propisuje uvjete za davanje i oduzimanje ovlasti za ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti aparata za gašenje požara.

U odnosu na prijedlog Stano uprave d.o.o., Split, Agencija se očituje kako je riječ o odredbama Zakona o zaštiti od požara koje nisu sporne s aspekta propisa o zaštiti tržišnog natjecanja. Nadalje, Agencija nije nadležna ocjenjivati sukladnost odredaba Zakona o zaštiti od požara s propisima koji uređuju vlasništvo i druga stvarna prava.«

14.1. U stručnom mišljenju od 10. veljače 2011. na koje se Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja poziva u svom očitovanju od 14. srpnja 2011. navedeno je sljedeće:

»II. Mišljenje je Agencije kako s aspekta propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, proizvođač odnosno ovlašten zastupnik proizvođača aparata za gašenje požara ne bi smjeli biti regulatori koji daju ovlaštenje, odnosno propisuju uvjete za davanje i oduzimanje ovlaštenja bilo kojoj pravnoj ili fizičkoj osobi ili stručnoj službi (serviseru) za ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti prijenosnih i prijevoznih aparata za gašenje požara, a koji su istovremeno konkurenti na tržištu proizvodnje i servisiranja tih proizvoda.

Stav je Agencije kako bi ovlaštenje za ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti prijenosnih i prijevoznih aparata za gašenje požara, te propisivanje uvjeta za davanje i oduzimanje predmetnog ovlaštenja trebalo propisivati nadležno ministarstvo, odnosno od nadležnog ministarstva ovlaštena neovisna stručna organizacija.

Takav stav Agencija obrazlaže činjenicom da odredba članka 41. stavaka 2. i 3. Zakona o zaštiti od požara predstavlja dodatno ograničenje tržišnog natjecanja i korak unatrag za tržišno natjecanje u odnosu na prije važeći Zakon o zaštiti od požara ('Narodne novine' broj: 58/93, 33/05, 107/07 i 38/09) kojim je bilo propisano da nadležno ministarstvo donosi propise o uvjetima koje moraju ispunjavati pravne osobe i radnje koje obavljaju u svezi kontrole ispravnosti, servisiranja i održavanja aparata te rokove za provedbu kontrole ispravnosti i servisiranja.

Naime, Agencija je već davala stručna mišljenja u odnosu na provedbene propise koji uređuju materiju zaštite od požara, a kojim je ukazivala kako je suprotno propisima o zaštiti tržišnog natjecanja da jedan poduzetnik istovremeno proizvodi i servisira aparate za gašenje požara, te istovremeno propisuje uvjete za davanje i oduzimanje ovlasti za ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti aparata za gašenje požara.

Takav stav i mišljenje Agencije prihvaćeno je u tada važećim provedbenim propisima, budući da u predmetnom slučaju nije riječ o licenciranoj ili na drugi način zaštićenoj tehnologiji proizvodnje vatrogasnih aparata koja bi ministarstvu ili ovlaštenoj stručnoj organizaciji bila nepoznata ili nedostupna, što bi opravдалo potrebu isključivo proizvođača za davanjem navedenog ovlaštenja i propisivanja uvjeta za davanje i oduzimanje ovlaštenja. Sama kvaliteta i sigurnost korištenja aparata za gašenje požara osigurava se kroz provedbene propise kojim je uređena predmetna materija.

Stoga je Agencija, sukladno ovlaštenju iz članka 25. stavka 3. ZZTN-a donijela predmetno mišljenje o nesukladnosti članka 41. stavaka 2. i 3. Zakona o zaštiti od požara sa ZZTN-om, dok u odnosu na ostale odredbe Zakona o zaštiti od požara, Agencija nema primjedbe.«

15. U mišljenju Državne uprave za zaštitu i spašavanje, Učilišta vatrogastva i zaštite i spašavanja od 9. travnja 2008. navedeno je sljedeće:

»Gore navedenim zahtjevom zatražili ste naše stručno mišljenje o dodatnim uvjetima za održavanje vatrogasnih aparata proizvođača Pastor-TVA iz Zagreba. Mišljenja smo da ove dodatne uvjete treba prije svega gledati u svjetlu činjenice da je u Republici Hrvatskoj, prema našoj procjeni, na korištenju oko 80% aparata navedenog proizvođača. Iz tog razloga sigurno je da niti jedan servis aparata u Hrvatskoj ne može opstati bez ovlaštenja za održavanje aparata proizvodnje Pastor-TVA. Uvjeti za održavanje aparata koje je taj proizvođač predložio vrlo su rigorozni i naravno usmjereni na dobrobit samog proizvođača. Pri svemu tome nikako se ne smije izgubiti iz vida da Pastor ima vlastiti servis vatrogasnih aparata koji vjerojatno ostvaruje značajnu financijsku dobit. Svakako treba voditi računa o tome kakve će posljedice ovi dodatni uvjeti prouzročiti kod primjene. Cilj svakog novog propisa je prije svega unapređenje određene djelatnosti.

Sada ćemo se osvrnuti na dodatne uvjete koje je proizvođač predložio. U članku 3. stoji da svaki serviser mora pristupiti sklapanju ugovora o servisiranju. U priloženom primjerku Ugovora o servisiranju, proizvođač nameće neke uvjete koji dovode u neravnotežni položaj tzv. 'male' Servisere, ti jest one koji samostalno obavljaju tu djelatnost i na taj si način osiguravaju egzistenciju. Tako u članku 9. Ugovora piše da će Pastor jednostrano raskinuti ugovor ukoliko Serviser ne ostvari godišnji promet sa Pastorom u iznosu od 50.000,00 kn godišnje. To u praksi znači da Serviser, bez obzira na obim posla, mora u Pastoru godišnje kupiti rezervnih dijelova u vrijednosti navedenog iznosa, jer inače ostaje bez Ugovora, a samim time i bez mogućnosti obavljanja poslova održavanja vatrogasnih aparata. U članku 10. Ugovora nave-

deno je da Pastor ima pravo jednostrano raskinuti ugovor te pravo na naknadu štete za gubitak ugleda na tržištu u slučaju rušenja ugleda Pastora niskom razinom i kvalitetom usluga, što utvrđuje ovlaštena osoba Pastora. U članku 11. definirano je i da je taj paušalni iznos štete 25.000,00 EUR. Nigdje se ne spominje da li se i kome Serviser može žaliti na ono što je utvrdila ovlaštena osoba Pastora. Znači da mu preostaje samo sudski postupak, a za to vrijeme izgubio je mogućnost obavljanja svoje djelatnosti te time, najčešće i trajno, korisnike usluge. Ne treba ni spominjati kako ovo ide direktno u korist servisa koji je u vlasništvu Pastora. Članak 14. Ugovora o servisiranju obavezuje Servisera da u svakom trenutku omogući ovlaštenoj osobi Pastora da izvrši pregled prostorije servisa i opreme. Ovdje nije jasno da li sve opreme ili samo opreme iz dodatnih uvjeta. Za pregled sve opreme nadležan je Inspektorat unutarnjih poslova. Pod tehničkim uvjetima koji mora zadovoljiti Serviser (članak 15. Ugovora), obavezuje ga se prikupiti svu potrebnu dokumentaciju i opremu kako bi mogao pružiti kompletnu uslugu servisiranja aparata i pružiti usluge punjenja tehničkih plinova za boce volumena iznad 0,5 l. Misli se zapravo da bi svi Serviseri trebali imati odobrenje Državnog inspektorata, Službe nadzora u području elektroenergetike, rudarstva i posuda pod tlakom, za obavljanje poslova kontrolnog ispitivanja i punjenja aparata ugljičnim dioksidom.

Za obavljanje tih poslova potrebno je dodatno opremiti radionicu odgovarajućom opremom i poslati barem jednog djelatnika na osposobljavanje i polaganje stručnog ispita. Za jedno i drugo potrebno je uložiti dodatna sredstva, a i sam postupak iziskuje određeno vremensko razdoblje. Obavljanje takovih poslova nije isplativo Serviseru koji ima na godišnjoj razini mali broj posuda za kontrolno ispitivanje. Treba napomenuti da svakom takvom ispitivanju mora biti nazočan inspektor Državnog inspektorata, a on dolazi na ispitivanje, u pravilu, kada se prikupi i pripremi najmanje 30 posuda. S obzirom na broj posuda u optičaju, većini Servisera je operativnije i povoljnije posude koje je potrebno ispitati odvesti u radionicu koja te poslove obavlja kontinuirano. Ovaj zahtjev ne smatramo opravdanim, tim više što će uskoro doći do objavljivanja novog pravilnika kojim će se vrijeme između dva ispitivanja produžiti na 10 godina (sada je 5 godina).

Sljedeće na što bi se osvrnuli bila bi edukacija servisera. Serviser se danas postaje na način da kandidati prođu osposobljavanje u trajanju od 78 sati i nakon toga polažu stručni ispit pred povjerenstvom Ministarstva unutarnjih poslova. Prilikom osposobljavanja kandidate se upoznaje sa svim modelima aparata, svih proizvođača koji se trenutno u Hrvatskoj nalaze na korištenju. Stoga smo mišljenja da nije potrebno dodatno osposobljavanje kod proizvođača na način kako je predloženo u članku 7. dodatnih uvjeta i članku 4. Ugovora o servisiranju. U navedenim člancima predloženo je osposobljavanje servisera na rok od četiri godine uz obavezu jednogodišnju edukaciju uz naknadu. Kako je vatrogasni aparat u osnovi jednostavna sprava koja se uglavnom sastoji od dijelova koji imaju istu namjenu i isto se zovu, samo drugačije izgledaju, a rade na dva osnovna načela (sa bočicom ili pod stalnim tlakom), kandidati sva potrebna znanja usvoje polazeći obavezno osposobljavanje prije polaganja stručnog ispita. Proizvođač bi trebao organizirati edukaciju samo onda kada se pojavi neki potpuno novi model aparata ili u slučaju neke bitne promjene na postojećim modelima. Takva edukacija trebala bi biti besplatna. Ovakvo naše stajalište potkrepljujemo činjenicom da proizvođač Pastor ima ovlaštenje za osposobljavanje polaznika za obavljanje poslova održavanja vatrogasnih aparata (koje se obavlja uz naknadu).«

16. U očitovanju od 18. srpnja 2011. Hrvatska gospodarska komora navodi:

»I. Prijedlog Zdenka Habazin iz Zagreba, za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 41. stavka 2. i 3. Zakona o zaštiti od požara (U-I-5976/2010.).

Odredbom čl. 41. st. 2. i 3. Zakona o zaštiti od požara ('Narodne novine' broj 92/10) utvrđuje se da ispravnost i funkcionalnost prijenosnih i prijevoznih aparata za gašenje požara ispituje pravna osoba, fizička osoba obrtnik ili stručna služba (serviser) ovlaštena od proizvođača ili njegovog ovlaštenog zastupnika, najmanje jednom godišnje, o čemu na aparatu mora postojati vidljiva oznaka, te da uvjete koje moraju ispunjavati serviseri i njegovi zaposlenici te uvjete za davanje i oduzimanje ovlaštenja propisuje proizvođač ili njegov ovlašten zastupnik. Mišljenja smo da je davanjem ovlasti proizvođaču vatrogasnih

aparata za propisivanje potrebnih uvjeta stvorena pretpostavka za postupanje koje može ograničiti slobodu tržišnog natjecanja i ugroziti ravnopravnost sudionika na tržištu ispitivanja ispravnosti funkcionalnosti protupožarnih aparata. Pri tome ocjenjujemo da bi uvjete koje moraju ispunjavati serviseri i njegovi zaposlenici te uvjete za davanje i oduzimanje ovlaštenja trebalo odrediti propisom koji bi temeljem zakonske ovlasti propisao ministar nadležan za zaštitu od požara.

Slijedom navedenog podržavamo inicijativu predlagatelja za ispitivanjem suglasnosti spornih odredaba s Ustavom Republike Hrvatske.

II. Prijedlog STANO UPRAVA d.o.o. Split koju zastupa direktor Željko Dadić za ocjenu ZoZP-a u cijelosti, odnosno posebno istaknutih odredbi kojima se nameću obveze u odnosu na zaštitu od požara upraviteljima zgrada (U-I-2929/2010.)

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima je opći propis kojim se pored ostalog uređuju i pitanja izvršavanja ovlasti glede cijele nekretnine koje uključuju pitanja sadržaja međuvlasničkog ugovora, dužnosti i ovlasti upravitelja, zajedničke pričuve, troškovi upravljanja, hitnih i nužnih popravaka i dr.

Uredba o održavanju zgrada ('Narodne novine' broj: 64/1997.) detaljnije su uređena pitanja namjene sredstava zajedničke pričuve radi održavanja zgrada u suvlasništvu, vrste i način poduzimanja hitnih i nužnih popravaka na zgradama i pitanja u svezi dostavljanja podataka o stanovima.

Člankom 2. citirane Uredbe propisano je da se sredstva zajedničke pričuve, koriste između ostalog za pokriće troškova redovitog održavanja i poboljšavanja zajedničkih dijelova i uređaja zgrade, kao i zamjena postojećih i ugradnje novih zajedničkih dijelova i uređaja zgrade.

Stavkom 3. istog članka propisano je da upravitelj raspolaže sredstvima zajedničke pričuve pod uvjetima i u granicama utvrđenim ugovorom kojeg upravitelj sklapa sa suvlasnicima.

Člankom 4. Uredbe propisano je za što se koriste sredstva zajedničke pričuve pa su to uz ostalo i redoviti servisi protupožarnih instalacija i protupožarnih aparata u zgradi, čišćenje dimnjaka i dimnovodnih kanala.

Prema odredbi članka 378. stavka 3. i 4. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima upravitelj upravlja nekretninom u ime i za račun suvlasnika u granicama ovlasti utvrđenih ugovorom, te raspolaže sredstvima zajedničke pričuve.

Zakon o zaštiti od požara je poseban propis kojim se uređuje obveze vlasnika, korisnika pa i upravitelja zgrada u pogledu poduzimanja mjera i aktivnosti u pogledu zaštite od požara.

Slijedom navedenog po našem mišljenju nije sporna okolnost da se upravitelju zgrada nameću određene obveze u cilju protupožarne zaštite, tamo gdje su suvlasnici istog angažirali za upravljanje i održavanje zgrade i isto regulirali ugovorom. Međutim, izvršenje te obveze kao i financijski teret prekršajne kazne trebaju ići na teret sredstava zajedničke pričuve, koju su suvlasnici dužni plaćati.

Stoga su navodi predlagatelja STANO UPRAVE d.o.o. po našem mišljenju osnovani u dijelu kojim dovodi u pitanje izvršavanje te obveze nametnute upravitelju ukoliko to nije ugovorom sa suvlasnicima regulirano i ako suvlasnici nisu osigurali sredstva u pričuvu ili se protiv da se sredstva pričuve koriste za te namjene.

Po našem mišljenju sporna je odredba članka 20. stavak 3. i 5. kojim se upravitelj zadužuje zaposliti jednog djelatnika koji će biti zadužen za obavljanje poslova zaštite od požara i unapređenje pitanja zaštite od požara u zgradama. To je ograničenje koje ove poduzetnike stavlja u neravnopravan položaj na tržištu, a ujedno i položaj ustavne nejednakosti, jer ta obveza ne postoji za druge kategorije poduzetnika.

Racio te odredbe je da upravitelj raspolaže stručnim znanjima za izvršavanje ovih obaveza što se može postići njihovom stručnom edukacijom. Stoga će u slučaju ukidanja dotične odredbe Hrvatska gospodarska komora u suradnji sa Ministarstvom unutarnjih poslova, organizirati kvalitetan program stručne edukacije.«

17. U obrazloženju Konačnog prijedloga ZoZP-a, klasa: 214-01/10-01/04, urbroj: 5030109-10-1 od 8. srpnja 2010. (u daljnjem tekstu: Prijedlog ZoZP-a) navodi se u relevantnom dijelu sljedeće:

»Ovim Zakonom uređuje se zaštita od požara u Republici Hrvatskoj, vodeći računa o društveno i gospodarski prihvatljivim požarnim rizicima, počevši od ciljeva zaštite od požara i mjera koje se poduzimaju u ostvarenju tih ciljeva, određivanja osnovnih pojmova, prava, dužnosti i odgovornosti svih nositelja zaštite od požara, planiranja, projektiranja, građenja, uporabe, ustrojavanja, nadzora i financiranja zaštite od požara, upoznavanja i osposobljavanja za zaštitu od požara, preventivnog postupanja, obavješćivanja i gašenja početnih požara pa sve do ocjenjivanja sukladnosti i stavljanje na tržište i/ili raspolaganje proizvoda za zaštitu od požara te njihovog nadzora, prava, obveza i odgovornosti inspektora zaštite od požara, kaznenih odredbi radi nepridržavanja odredbi Zakona te prijelaznih i završnih odredbi kojima se, u trenutku pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, u potpunosti usklađuju odredbe Zakona sa pravnom stečevinom Europske unije, posebice u dijelu slobode kretanja roba te sigurnosti u slučaju požara (otpornost i reakcija na požar građevnih konstrukcija).

Sigurnost u slučaju požara unaprijedit će se i povećati donošenjem Nacionalne strategije zaštite od požara za dugoročno razdoblje te Nacionalnog plana djelovanja zaštite od požara za srednjoročno razdoblje, poticanjem i financijskim podupiranjem od strane Republike Hrvatske, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te osiguravajućih društava izrade stručnih studija, projekata i programa sigurnih tehnologija i zahvata u prostoru kojima se smanjuje ili sprječava nastanak i širenje požara kao i uvođenjem obveze izrade elaborata zaštite od požara kao podloge za izradu glavnog projekta složenije građevine te njegove provjere od ovlaštenog revidenta zaštite od požara.

Zakon o zaštiti od požara (Narodne novine, broj 58/93) stupio je na snagu 26. lipnja 1993. godine. Od tada je više puta izmijenjen i dopunjen (Narodne novine, br. 33/2005, 107/2007 i 38/2009) prije svega radi njegova usklađivanja sa drugim zakonima u dijelu koji se odnosi na sudjelovanje u postupcima koji se vode pri državnim tijelima nadležnim za prostorno uređenje i gradnju, na prekršajne sankcije te ovlasti tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Postojeća zakonska rješenja su zastarjela i neusklađena s najnovijom zakonskom regulativom u Republici Hrvatskoj kao i pravnom stečevinom Europske unije, posebice u dijelu koji se odnosi na postupke koji se vode pred državnim tijelima nadležnim za prostorno uređenje i gradnju kao i slobodu kretanja roba te zaštitu okoliša, dok pojedina područja, primjerice ocjenjivanje sukladnosti i stavljanje na tržište i/ili raspolaganje proizvoda za zaštitu od požara te njihov nadzor, nisu uopće uređena.

Jednako tako, na neprimjeren i nedostatan način su uređena pitanja inspekcijskog nadzora nad provedbom Zakona i provedbenih propisa donesenih na temelju njega te prava, obveze i odgovornosti inspektora zaštite od požara obzirom na nove okolnosti i obveze nastale pristupanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji kao i strateške dokumente Ministarstva unutarnjih poslova koje se prije svega ogledaju u pojačanom nadzoru stavljanja na tržište i/ili raspolaganje proizvoda za zaštitu od požara te zaštite okoliša (u koordinaciji sa drugim inspekcijskim službama) pri čemu je od odlučnog značaja jačanje administrativnih kapaciteta i sposobnosti inspekcijskih službi zaštite od požara kroz njihovo popunjavanje, osposobljavanje i opremanje, uz pomoć europskih instrumenata pomoći IPA, TAIEX i dr.

Prema postojećoj zakonskoj regulativi, više od 7500 gospodarskih objekata (velike sportske dvorane, trgovački centri, rafinerije, tuneli, podzemne garaže, plinovodi, naftovodi, skladišta nafte i plina, skladišta eksploziva, benzinske postaje, termoelektre, tvornice cementa, odlagališta komunalnog otpada, škole, vrtići, hoteli, bolnice, starački domovi i dr.) razvrstani su u kategorije ugroženosti od požara te nad njima i ostalim objektima, građevinama i prostorima neposredni inspekcijski nadzor provodi 100 inspektora zaštite od požara i eksploziva.

Donošenjem propisa kojima se usklađuje hrvatsko zakonodavstvo s pravnom stečevinom Europske unije, prije svega u dijelu slobode kretanja roba i pružanja usluga, približiti će Republiku Hrvatsku punopravnom članstvu u Europsku uniju i ojačati njen europski i međunarodni položaj.

Prijedlog zakona o zaštiti od požara, u odnosu na važeći Zakon o zaštiti od požara, a polazeći od:

– promijenjenih društveno ekonomskih odnosa i oblika vlasništva (društveno – državno – privatno) i posljedično promijenjene percepcije javne sigurnosti

– međunarodno prihvaćenih obveza Republike Hrvatske u približavanju i stupanju u europske integracije (usklađivanje hrvatskog zakonodavstva sa pravnom stečevinom Europske unije, omogućavanje slobode kretanja roba te sigurnosti u slučaju požara (otpornost i reakcija na požar građevnih konstrukcija) kao i jačanja administrativnih kapaciteta nadzora stavljanja proizvoda zaštite od požara na tržište i/ili raspolaganje)

– gospodarskog trenutka u uvjetima krize

– promjena u nadležnostima i ustrojstvu državne uprave (prenosjenjem poslova vatrogastva na Državnu upravu za zaštitu i spašavanje)

donosi brojne novine u uređenju područja zaštite od požara koje se u bitnom sastoje u sljedećem:

1. Sustavno i cjelovito se uređuje područje zaštite od požara vodeći računa o društveno i gospodarski prihvatljivim požarnim rizicima:

– uvodi se pojmovnik zaštite od požara radi lakšeg i točnijeg razumijevanja i tumačenja odredbi Zakona i postupanja u nadzoru nad njegovom primjenom (primjerice: pojam neposredne opasnosti)

– propisuje se obveza donošenja dokumenata zaštite od požara državne razine: Nacionalna strategija zaštite od požara za dugoročno razdoblje (najmanje 10 godina) koju na prijedlog Vlade Republike Hrvatske donosi Hrvatski sabor te Nacionalnog plana djelovanja zaštite od požara (na razdoblje od 4 godine) kojeg donosi Vlada Republike Hrvatske kao i podnošenje Hrvatskom saboru Izvješća o stanju zaštite od požara u Republici Hrvatskoj.

2. Propisuju se pretpostavke za unaprjeđenje zaštite od požara:

– poticanjem i financijskim podupiranjem od strane Republike Hrvatske, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te osiguravajućih društava izrade stručnih studija, projekata i programa sigurnih tehnologija i zahvata u prostoru kojima se smanjuje ili sprječava nastanak i širenje požara

– uvođenjem obveze izrade elaborat zaštite od požara kao podloge za izradu glavnog projekta u postupku pribavljanja građevne dozvole (samo za složene građevine), što je pretpostavka uvođenja međunarodno priznatih metoda proračuna i modela (EUROCOD) u projektiranje zaštite od požara

– provjerom glavnog projekta u vezi zahtjeva zaštite od požara od ovlaštenog revidenta (fizička osoba), čime se jamči potpuna usklađenost s propisima iz područja zaštite od požara u fazi projektiranja s obzirom da inspekcija zaštite od požara ne sudjeluje u postupku izdavanja potvrde na glavni projekt prema posebnom propisu

– uvodi se mogućnost dodjele godišnjih priznanja i nagrada sudionicima zaštite od požara za njihov doprinos u ostvarivanju i primjenju zaštite od požara.

3. Usklađuju se odredbe ovoga Zakona s odredbama Zakona o prostornom uređenju i gradnji u dijelu postupaka koji se vode pred drugim tijelima državne uprave u području zaštite od požara.

4. Daje se ovlast ministru unutarnjih poslova:

– za donošenje podzakonskih propisa kojima se usklađuje hrvatsko zakonodavstvo s pravnom stečevinom Europske unije, prije svega u dijelu slobode kretanja roba, kao i drugih propisa kojima se uređuje područje zaštite od požara

– da uređuje pitanja ovlašćivanja i izdavanja te priznavanja stranih isprava o sukladnosti proizvoda zaštite od požara i njihovog nadzora na tržištu i/ili raspolaganju

– da utvrđuje mjere zaštite od požara na gradilištu

– za donošenje propisa o minimalnoj radnoj i zaštitnoj, pojedinačnoj i skupnoj, opremi te odjeći i obući inspektora.

5. Jača se položaj inspektora zaštite od požara tako da se:

– ovlašćuje inspektor za donošenje rješenja s narednim mjerama koje je prema sadašnjem Zakonu donosio ministar odnosno nadležna policijska uprava

– ovlašćuje inspektor da privremeno koristi mjeru zabrane (usmeno) pri čemu smije koristiti mjeru pečačenja na licu mjesta (ministarstvo odnosno policijska uprava donosi rješenje o zabrani najka-

snije u roku 8 dana od dana izricanja usmene mjere zabrane). Važećim Zakonom mjeru zabrane donosio je ministar (odnosno načelnik PU po ovlaštenju ministra)

– poslovi inspekcijskog nadzora smatraju poslovima s posebnim uvjetima rada.

6. Na dan pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji usklađuju se:

– podzakonski propisi doneseni na temelju važećeg Zakona s Odlukama EK koje prate Direktivu za građevne proizvode 89/106 EEC u dijelu koji se odnosi na otpornost i reakciju na požar, na način da se svojstva otpornosti i reakcije na požar određuju prema hrvatskim normama kojima su preuzete usklađene europske norme, a dokazuju sukladno posebnim propisima

– podzakonski propisi i naredbe doneseni i preuzeti na temelju Zakona o normizaciji (Narodne novine, broj 55/96) s člankom 26. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, na način da se stavljaju izvan snage.

7. Olakšava se poslovanje gospodarskim subjektima:

– obvezom pravodobnog informiranja iz područja zaštite od požara putem internetskih stranica Ministarstva unutarnjih poslova

– omogućavanja prenošenja obveza (organizacije vatrogasnih službi i službi zaštite od požara) na treću osobu putom ugovora

– propisivanjem mogućnosti sufinanciranja vatrogasnih vozila, opreme i sredstava od strane jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i osiguravajućih društava.«

V. OCJENA USTAVNOG SUDA

18. ZoZP propisuje ciljeve zaštite od požara i mjere koje se poduzimaju u ostvarenju tih ciljeva, vodeći računa o društveno i gospodarski prihvatljivim požarnim rizicima, počevši od određivanja osnovnih pojmova, prava, dužnosti i odgovornosti svih nositelja zaštite od požara, planiranja, projektiranja, građenja, uporabe, ustrojavanja, nadzora i financiranja zaštite od požara, upoznavanja i osposobljavanja za zaštitu od požara, preventivnog postupanja, obavješćivanja i gašenja početnih požara pa sve do ocjenjivanja sukladnosti i stavljanje na tržište i/ili raspolaganje proizvodima za zaštitu od požara te njihovog nadzora, prava, obveza i odgovornosti inspektora zaštite od požara, kaznenih odredaba te prijelaznih i završnih odredaba kojima se, u trenutku pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji (u daljnjem tekstu: EU), u potpunosti usklađuju odredbe ZoZP-a s pravnom stečevinom EU-a, posebice u dijelu slobode kretanja roba te sigurnosti u slučaju požara (otpornost i reakcija na požar građevnih konstrukcija).

18.1. Vlada je u Prijedlogu ZoZP-a od 8. srpnja 2010. navela da su postojeća zakonska rješenja bila zastarjela i neusklađena sa pravnom stečevinom EU-a, posebice u dijelu koji se odnosi na postupke pred državnim tijelima nadležnima za prostorno uređenje i gradnju, kao i slobodu kretanja roba te zaštitu okoliša, dok pojedina pitanja, primjerice ocjenjivanje sukladnosti i stavljanje na tržište i/ili raspolaganje proizvodima za zaštitu od požara te njihov nadzor, nisu uopće bila uređena. Također je navedeno da se stoga, na dan pristupanja Republike Hrvatske EU-u, usklađuju: podzakonski propisi doneseni na temelju važećeg ZoZP-a s odlukama Europske komisije koje prate Direktivu za građevne proizvode 89/106 EEC u dijelu koji se odnosi na otpornost i reakciju na požar, na način da se svojstva otpornosti i reakcije na požar određuju prema hrvatskim normama kojima su preuzete usklađene europske norme, a dokazuju u skladu s posebnim propisima te podzakonski propisi i naredbe doneseni i preuzeti na temelju Zakona o normizaciji (»Narodne novine« broj 55/96.) s člankom 26. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, na način da se stavljaju izvan snage.

18.2. Ustavni sud podsjeća da je 9. prosinca 2011. potpisan Ugovor o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (u dalj-

njem tekstu: Ugovor o pristupanju) koji je stupio na snagu 1. srpnja 2013. kada je Republika Hrvatska postala punopravna članica EU-a. Ustavni sud stoga ističe da je svoju ocjenu ustavnosti ZoZP-a proveo u sveobuhvatnosti njegova pravnog konteksta, istovremeno ga cijeneći s aspekta ustavnih jamstava, ali i s aspekata činjenice da predstavlja dio implementacijskog zakonodavstva kojim se domaći pravni poredak usklađuje sa zahtjevima koji proizlaze iz pravnog poretka EU-a za sve države članice. S obzirom na to da ZoZP predstavlja dio tzv. implementacijskog zakonodavstva, odnosno da je njime domaći zakonodavni okvir usklađen s nizom propisa EU-a u ovom području, Ustavni sud naglašava kako se njegove odredbe tumače i primjenjuju u svjetlu navedenih propisa EU-a i postojeće prakse Suda EU-a.

1) Prigovori predlagatelja

19. Osporenim člankom 41. stavkom 2. ZoZP-a propisano je da ispravnost i funkcionalnost vatrogasnih aparata ispituje, najmanje jednom godišnje, pravna osoba, obrtnik ili stručna osoba (serviser) koju je za to ovlastio proizvođač ili njegov ovlašten zastupnik, o čemu mora postojati vidljiva oznaka. U stavku 3. istog članka nadalje je propisano da proizvođači ili njihovi ovlašten zastupnici određuju uvjete za davanje i oduzimanje ovlaštenja, odnosno uvjete koje moraju ispunjavati servisi i njihovi zaposlenici.

20. Predlagatelj smatra da je osporeni članak 41. stavci 2. i 3. ZoZP-a diskriminirajući, jer proizvođačima vatrogasnih aparata omogućava kontrolu pristupa tržištu servisiranja vatrogasnih aparata. Pritom smatra da je posljedica neustavnosti navedenih odredaba narušavanje poduzetničke slobode i nejednakosti položaja na tržištu te ograničavanje prava na rad i slobodu rada.

21. Ustavni sud ističe da je člankom 2. stavkom 4. alinejom 1. Ustava propisano sljedeće:

»Članak 2.

(...)

Hrvatski sabor ili narod neposredno, samostalno, u skladu s Ustavom i zakonom, odlučuje:

– o uređivanju gospodarskih, pravnih i političkih odnosa u Republici Hrvatskoj;

(...)

22. Citirana ustavna odredba ovlašćuje zakonodavca da, u skladu s Ustavom i zakonom, osobito uvažavajući zahtjeve vladavine prava u smislu članaka 3. i 5. Ustava, odlučuje o uređivanju gospodarskih, pravnih i političkih odnosa u Republici Hrvatskoj. Pri uređivanju tih odnosa zakonodavac je dužan uvažavati zahtjeve koje pred njega postavlja Ustav, a osobito one koje proizlaze iz načela vladavine prava i one kojima se štite određena ustavna dobra i vrednote. Navedena ustavna ovlast daje mogućnost zakonodavcu mijenjati te dopunjavati već postojeća zakonska uređenja tih odnosa i s njima povezanih prava i obveza, odnosno uređivati ih na različite načine ovisno o različitim okolnostima.

23. Ustavni sud primjećuje da je osporenim odredbom organizacija ovlaštene mreže serviseri stavljeni u nadležnost proizvođača vatrogasnih aparata i njegovog ovlaštenog zastupnika. Dakle, serviseri vatrogasnih aparata i dalje imaju mogućnost obavljanja navedene djelatnosti, ali uz uvjete koje jednako za sve njih odredi pojedini proizvođač vatrogasnih aparata, odnosno njegov ovlašten zastupnik. S druge strane, proizvođač ili njegov ovlašten zastupnik moraju, u skladu s člankom 41. stavkom 4. ZoZP-a, javno objaviti uvjete koje moraju ispuniti serviseri za dobivanje ovlaštenja za ispitivanje ispravnosti vatrogasnih aparata, a također postoji obveza osiguranja servisne službe i dostave podataka o ovlaštenim servi-

serima Ministarstvu radi vođenja potrebnih evidencija i isporuke evidencijskih naljepnica. Nadalje, način provjere i način označavanja te vještačenja aparata za gašenje požara propisuje ministar (članak 41. stavak 5. ZoZP-a).

24. Ustavni sud izrazio je u rješenju broj: U-I-4248/2015 od 18. lipnja 2019. (www.usud.hr) načelno stajalište da propisivanjem neke obveze pojedinim gospodarskim subjektima ne dolazi *per se* do ograničavanja poduzetničke (i tržišne) slobode. Drugim riječima, zakonsko uređenje načina izvršavanja obveza sudionika tržišnih odnosa, odnosno okolnosti da njihovo ispunjavanje stvara određene troškove, samo po sebi ne predstavlja automatski ograničenje poduzetničke slobode. U suprotnom, gotovo svaki pokušaj zakonodavca u ispunjavanju ustavnih ovlasti pri uređivanju gospodarskih odnosa i međusobnih odnosa subjekata na tržištu (članak 2. stavak 4. alineja 1. Ustava) automatski bi predstavljao ograničenje poduzetničke slobode. Isto se odnosi i na članak 49. stavak 4. Ustava jer bi, u suprotnom, svaka prethodno navedena aktivnost zakonodavca umanjivala prava stečena ulaganjem kapitala.

25. Uvažavajući činjenicu da je od donošenja rješenja broj: U-I-5976/2010, U-I-2929/2011 od 6. srpnja 2011. proteklo i više od dvanaest godina, u kojem vremenu osporeni članak ZoZP-a nije noveliran, Ustavni sud je utvrdio da je na službenim stranicama Ministarstva objavljen popis pravnih osoba koje imaju ovlast za ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti vatrogasnih aparata. Iz navedenog popisa proizlazi da je osam pravnih osoba evidentirano kao »proizvođač«, a sedamnaest kao »uvoznik« (ovlašteni zastupnici proizvođača) vatrogasnih aparata te da su oni ovlastili 1223 pravnih osoba i obrtnika kao »servisere« za provjeru ispravnosti i funkcionalnost njihovih aparata za gašenje požara. Pritom su neki serviseri (primjerice Ivo servis, Alfa d.o.o., A.S.T. prom d.o.o.) ovlašteni od više različitih proizvođača/uvoznika na provjeru ispravnosti vatrogasnog aparata.

26. Ustavni sud podsjeća da požari predstavljaju ozbiljnu prijetnju ljudima, imovini i okolišu, te da je stoga zaštita od požara od vitalne važnosti jer joj je cilj smanjiti rizik od požara te osigurati brzu i učinkovitu intervenciju u slučaju njegova izbijanja. Pritom su ključni aspekti sigurnosti i zaštite od požara, s jedne strane, preventivne mjere, koje uključuju (među ostalim) održavanje sustava za gašenje požara te, s druge strane, zakonska regulativa koja propisuje standarde i zahtjeve sigurnosti od požara kako bi se osigurala usklađenost i pravilna implementacija sigurnosnih mjera.

27. Prema stajalištu Ustavnog suda osporene odredbe članka 41. stavaka 2. i 3. ZoZP-a imaju legitimno opravdanje, jer ovlašteni serviseri raspolažu specifičnim znanjima u vezi s različitim modelima vatrogasnih aparata te ujedno ispunjavaju i ostale kriterije koje proizvođač može odrediti pri formiranju ovlaštene mreže serviseri (nabava i ugradnja originalnih rezervnih dijelova, korištenje alata koji su eventualno potrebni za obavljanje servisa i sl.). Stoga, sustavno održavanje i redoviti nadzor vatrogasnih aparata od strane ovlaštenih serviseri doprinose njihovoj kvaliteti i sigurnosti koju pružaju.

28. Slijedom navedenog, ocjena je Ustavnog suda da navedenim zakonskim rješenjem nije došlo do ograničavanja kontrole pristupa tržištu servisiranja vatrogasnih aparata, odnosno zlouporabe vladajućeg položaja jednog ili više poduzetnika na mjerodavnom tržištu.

2) Prigovori predlagateljice

29. Predlagateljica osporene odredbe ZoZP-a nalazi nesuglasnima s člancima 34. stavkom 1., 48. i 51. Ustava navodeći da upravitelj nemaju pravo, »bez ovlaštenja suvlasnika, ulaziti u zgradu i dom

kako bi proveli mjere zaštite od požara«, te da osporene odredbe obvezuju upravitelje zgrada na financiranje mjera zaštite od požara u zgradama koje nisu njihovo vlasništvo. S tim u vezi ističe da je, u skladu s člankom 51. Ustava, svatko dužan sudjelovati u podmiranju javnih troškova u skladu sa svojim gospodarskim mogućnostima.

29.1. Obrazlažući prijedlog također ističe da su osporene odredbe ZoZP-a protivne i ZV-u, navodeći da je navedenim zakonom propisano kako sredstva za pokriće troškova održavanja zgrada osiguravaju suvlasnici.

30. Potrebno je prije svega ponoviti kako je člankom 125. stavkom 1. alinejom 1. Ustava propisano da Ustavni sud odlučuje o suglasnosti zakona s Ustavom. Ustavni sud, dakle, nije nadležan ocjenjivati međusobnu usklađenost zakona odnosno pojedinih zakonskih odredaba, to jest propisa iste pravne snage (stajalište Ustavnog suda izraženo u rješenju broj: U-I-1489/2001 od 20. veljače 2002., »Narodne novine« broj 21/02., kao i u brojnim drugim ustavnosudskim odlukama i rješenjima).

31. Navodna nesuklađenost osporenih članaka ZoZP-a s Ustavom koju predlagateljica nalazi, rezultat je nerazumijevanja propisanih obveza upravitelja zgrade i suvlasnika zgrade. Osporenim odredbama ZoZP-a, upraviteljima zgrada nameću se određene obveze u cilju zaštite od požara, ali ne i financijski teret za njihovu provedbu.

31.1. S tim u vezi upućuje se na članak 59. stavak 1. ZoZP-a, kojim je propisano da fizičke i pravne osobe osiguravaju financijska sredstva za provedbu zaštite od požara na svom vlasništvu prema vlastitim planovima i općim aktima iz zaštite od požara te na članak 4. Uredbe o održavanju zgrada (»Narodne novine« broj 64/97.), kojim je izričito propisano da se sredstva zajedničke pričuve koriste za održavanje zajedničkih dijelova i uređaja zgrade u graditeljskom i funkcionalnom stanju, među ostalim i za redovite servise protupožarne instalacije i protupožarnih aparata u zgradi te dimnjačarske usluge ako suvlasnici zgrada navedena pitanja nisu drukčije uredili međuvlasničkim ugovorom. Naime, ZV, koji kao opći propis uređuje (među ostalim) pitanja izvršavanja ovlasti održavanja cijele nekretnine, pitanja dužnosti i ovlasti upravitelja, zajedničke pričuve i troškova upravitelja, propisuje i mogućnost sklapanja međuvlasničkog ugovora.

31.2. Stoga, eventualne pojave neprihvatljivih i nezakonitih ponašanja suvlasnika zgrada koji eventualno odbijaju izvršavati svoje obveze nisu predmet uređenja ZoZP-a, već drugih zakona i propisa mjerodavnih za ta pravna područja. Sprečavanje takvih ponašanja, ako ona postoje, pripada domeni vladavine prava kroz pravilnu, dosljednu i učinkovitu primjenu mjerodavnih zakona i provedbenih (podzakonskih) propisa kojim je uređena predmetna materija.

32. Navedeno vrijedi i u odnosu na tvrdnje predlagateljice, prema kojima je upravitelj zgrade obavezan zaposliti jednog zaposlenika zaduženog za obavljanje poslove zaštite od požara i unapređenje stanja zaštite od požara u zgradama. Radi pojašnjenja treba ponoviti apostrofirane dijelove članka ZoZP-a koji glase:

»Članak 20.

(...)

(4) Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora, odnosno upravitelji zgrada razvrstanih u treću kategoriju ugroženosti od požara dužni su zaposliti najmanje jednog djelatnika, koji će biti zadužen za obavljanje poslova zaštite od požara i unapređenje stanja zaštite od požara.

(5) Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora, odnosno upravitelji zgrada razvrstanih u četvrtu kategoriju ugroženosti od požara dužni su imati zaposlenog najmanje jednog djelatnika zaduženog za obavljanje poslova zaštite od požara i unapređenje stanja zaštite od požara, koji smije obavljati i druge poslove.

(...)

(9) Djelatnici zaduženi za obavljanje poslova i unapređenje stanja zaštite od požara iz stavka 4. i 5. ovoga članka moraju imati najmanje zvanje vatrogasca ili završeno srednjoškolsko obrazovanje u programu gimnazije ili srednjoškolsko strukovno obrazovanje u četverogodišnjem trajanju, te položen stručni ispit.

(...)

(11) Obveze iz stavka 3., 4. i 5. ovoga članka mogu se prenijeti na treću osobu ukoliko ispunjava uvjete propisane ovim člankom, te ukoliko to ne utječe na ispunjavanje njezinih osnovnih zadaća i odgovornosti prema propisima kojima se uređuje područje vatrogastva.

(...)

32.1. Iz navedenog slijedi da obvezu zapošljavanja djelatnika (zaduženog za obavljanje poslova zaštite od požara i unapređenje stanja zaštite od požara) imaju vlasnici odnosno korisnici građevina i upravitelji zgrada razvrstanih u III. kategoriju ugroženosti od požara.

32.2. S tim u vezi treba pojasniti da se razvrstavanje građevina i prostora u kategorije ugroženosti od požara provodi u skladu s Pravilnikom o razvrstavanju građevina, građevinskih dijelova i prostora u kategorije ugroženosti od požara (»Narodne novine« broj 62/94. i 32/97.; u daljnjem tekstu: Pravilnik), s obzirom na količine i vrstu zapaljivih ili eksplozivnih tvari koje se proizvode, skladište i/ili prerađuju, kao i s obzirom na namjenu i površinu građevine te broj zaposlenih osoba.

32.3. Tako se u navedenu III. kategoriju ugroženosti od požara razvrstavaju građevine u kojima se proizvode, prerađuju, skladište ili koriste upaljive tekućine s plamištem od 200 stupnjeva C do 300 stupnjeva C, u čijim se pogonima prerađuju krute zapaljive tvari a u radu se ne koriste upaljive tekućine s plamištem ispod 65 stupnjeva C, u kojima se proizvode ili prerađuju tvari u zagrijanom, razmekšanom ili otopljenom stanju (pogoni za taljenje, lijevanje i prerađivanje metala) i javne ili poslovne namjene koje imaju prostorije u kojima se okuplja od 300 do 500 osoba. S druge strane, navedenim Pravilnikom nisu predviđene jednostavne građevine, stambene zgrade individualnog stanovanja, stambene zgrade zajedničkog stanovanja do deset stambenih jedinica, stambeno poslovne zgrade u kojima boravi manje od 1000 osoba kao ni građevine javne i poslovne namjene u kojima se okuplja manje od 300 osoba.

32.4. Uzimajući u obzir namjenu zgrada koje su razvrstane u III. kategoriju ugroženosti od požara, odnosno vrstu djelatnosti koje se u njima obavljaju, ocjena je Ustavnog suda da propisivanje obveze zapošljavanja djelatnika zaduženog za obavljanje poslova zaštite od požara, kako je to učinjeno osporenim člankom 20. stavkom 4. ZoZP-a, ima svoje legitimno opravdanje. Ovo osobito stoga što navedenom odredbom nije propisana isključiva odgovornost upravitelja zgrade da zaposli navedenog djelatnika, već im je ostavljena mogućnost da zajedno s vlasnicima, odnosno korisnicima zgrade ugovore način izvršenja propisane obveze, odnosno prenesu na treću osobu ako ispunjava uvjete.

33. Što se tiče navoda predlagateljice da joj je člankom 20. stavkom 5. ZoZP-a nametnuta obveza zapošljavanja djelatnika za obavljanje poslova zaštite od požara u zgradama razvrstanim u IV. kategoriju ugroženosti od požara, Ustavni sud dužan je napomenuti da je riječ o pogrešnom tumačenju predlagateljice, jer je osporenim člankom propisano da navedene djelatnosti može obavljati zaposlenik koji obavlja »i druge poslove« ako je položio stručni ispit prema programu koji propisuje ministar unutarnjih poslova.

34. Slijedom navedenog, ocjena je Ustavnog suda da razlozi koje predlagateljica navodi u svom prijedlogu ne dovode u pitanje ustavnost osporenih članaka ZoZP-a.

35. Završna je ocjena Ustavnog suda da osporeni članci ZoZP-a nisu u nesuglasnosti s Ustavom, slijedom čega je, na temelju prvog dijela rečenice članka 27. stavka 2. Ustavnog zakona, donesena odluka kao u izreci (točka I. izreke odluke).

36. Objava ove odluke temelji se na članku 29. Ustavnog zakona (točka II. izreke odluke).

Broj: U-I-5976/2010

U-I-2929/2011

Zagreb, 9. srpnja 2024.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednik

dr. sc. Miroslav Šeparović, v. r.

VISOKI UPRAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

1521

PRESUDA

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sutkinja Radmile Bolanča Vuković, predsjednice vijeća, Ljiljane Karlović-Durović, Gordane Marušić-Babić, Jelene Rajić i Senke Orlić Zaninović, članica vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Ane Matacin, zapisničarke, u postupku ocjene zakonitosti općeg akta povodom zahtjeva Ministarstva financija Republike Hrvatske, Z1., na sjednici vijeća održanoj 15. srpnja 2024.,

presudio je

Ukida se Proračun Grada Zadra za 2024. i projekcije za 2025. i 2026. godinu (»Glasnik Grada Zadra«, 18/23.).

Obrazloženje

1. Ministarstvo financija Republike Hrvatske podnijelo je 27. veljače 2024., na temelju članka 82. stavka 1. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (»Narodne novine«, 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 125/08., 36/09., 150/11., 144/12., 19/13. – pročišćeni tekst, 137/15. – ispravak, 123/17., 98/19. i 144/20.; dalje: ZoLP(R)S), zahtjev za ocjenu zakonitosti Proračuna Grada Zadra za 2024. i projekcija za 2025. i 2026. godinu, klasa: 400-01/23-01/12, urbroj: 2198/01-1-23-5 od 18. prosinca 2023. (»Glasnik Grada Zadra«, 18/23.) koji je donijelo Gradsko vijeće Grada Zadra na 25. sjednici održanoj 18. prosinca 2023.

2. U zahtjevu je navedeno da je ministar financija, na temelju članka 79. stavka 1. i članka 80.a stavka 1. točke 1. ZoLP(R)S-a donio Odluku, klasa: 041-01/24-01/28, urbroj: 513-08-04-24-5 od 26. siječnja 2024. kojom je ocijenjena osnovanom Odluka gradonačelnika Grada Zadra, klasa: 400-01/23-01/12, urbroj: 2198/01-2-23-6 od 21. prosinca 2023. (»Glasnik Grada Zadra«, 16/23.) kojom je, na temelju članka 42. ZoLP(R)S-a, obustavljen od primjene Proračun Grada Zadra za 2024. i projekcije za 2025. i 2026. godinu (dalje: Proračun).

3. Odlukom gradonačelnika Grada Zz. o obustavi Proračuna od 21. prosinca 2023. koja je objavljena u »Glasniku Grada Zadra« broj 16. od 21. prosinca 2023. gradonačelnik je pozvao Gradsko vijeće Grada Zadra da otkloni uočene nedostatke u Proračunu uz upozorenje da će, ako Gradsko vijeće ne otkloni uočene nedostatke